

SDC Sparekassernes Datacentraler

”SDC flytter til Ballerup”

Bind-03

Af

*Poul Badura / 2011
Revideret 2022*

1. INDHOLDSFORTEGNELSE :

Indhold

1.	INDHOLDSFORTEGNELSE :.....	2
2.	SDC I BALLERUP, LAUTRUPVANG.....	4
2.1	Byggeriet	4
2.2	Ny bygning – nyt logo	18
2.3	Operatør på IBM 3032 & Amdahl S/470-V5 (1978)	20
2.3.1	Tape og tapestationer i Ballerup	23
2.3.2	Digital DEC-20	26
2.3.3	Collins Front-end computere	31
2.3.4	Print og printere i Ballerup.....	32
2.3.5	Efterbehandling og postforsendelse i Ballerup	33
2.3.6	Mikrofilm i Ballerup	35
2.3.7	Checkproduktion i Ballerup	36
2.3.8	Checkhåndtering i Meldahlsgade	37
2.4	Driftsorganisationen i Ballerup	38
2.4.1	Million-besparelse på uddata	39
2.4.2	Faggrænserne opløses i Driften.....	41
2.5	EDB-sikkerhed / IT-sikkerhed	42
3.	KUNDERNE OG DE STORE FUSIONER	45
3.1	Gang i fusionerne	45
3.2	Sparekassen SDS trækker sig ud.....	48
3.3	Bikuben kommer ind	53

Materialet er samlet og bearbejdet ud fra egne oplevelser (fra perioden 1970-1980), fra løse og strukturerede samtaler med tidligere kolleger fra fortiden, samt fra gennemgang af diverse dokumenter som Dansk Datahistorisk Forening har modtaget fra Sparekassemuseet, da dette blev nedlagt på Klarskovgård. Samlingen var etableret med "Sparekassebriller", og ikke med "SDC øjne", hvorfor materialet fra SDC synsvinkel ikke er fulddækkende.

2. SDC I BALLERUP, LAUTRUPVANG

2.1 Byggeriet

Da pladsen var ved at blive for trang i Meldahlsgade undersøgte man forskellige muligheder (mere end 30 i hele Storkøbenhavn) for udflytning, bl.a. en grund i Farum i forlængelse af Farum terrasserne (i folkemunde: "Rustenburg / Farum Skibsværft"), men valget endte med at falde på Ballerup, hvor kommunen havde ny-udstykket Lautrupgård området, hvor man ville tiltrække virksomheder netop af SDC's typer – virksomheder der ikke hverken støjer eller sviner, og hvor godstransport til og fra er minimal. Topsikring og Rank Xerox havde, som de eneste, ligget i området i nogle år, og Siemens var ved at bygge.

Efter SDC's køb af grunden i 1975 kom et større byggeboom i området med en række andre edb- og IT-virksomheder, bl.a. Christian Rovsing lige overfor SDC og ud mod Frederikssundsvej, Kommunedata lidt længere ned ad Lautrupparken, og PBS, Multidata og Oracle i den modsatte enden ned mod Klausdalsbrovej. Og flere kom til de følgende år.

I marts 1977 går SDC ud med en pressemeddelelse om at man vil bygge og hvordan man vil finansiere det. En lang række aviser og lokalblade rundt i landet bringer efterfølgende store og små artikler om emnet, dels fordi de lokale sparekasser på en måde er involveret, men samtidig fordi det var en stor nyhed i disse år, at der blev bygget store edb-centraler.

MA TIDLIGST OFFENTLIGGØRES TORSDAG DEN 24. MARTS KL. 12.00

SPAREKASSERNES INFORMATION

Danmarks Sparekasseforening
Købmagergade 62-64
DK-1150 København K
Telefon (01) 151811
Giro 800 39 20

Til redaktionen

23. marts 1977

Sparekasserne finansierer
nyt datahus med udlånslån

Vil udnytte fordelene ved det billigere renteniveau og samtidig
undgå at belaste deres eget udlånsloft til skade for erhvervslivet

Bestyrelsen for Sparekassernes Datacentraler - SDC - vil finansiere det store nye datahus på 17.000 kvadratmeter i Ballerup ved optagelse af udlånslån. Dette oplyste formanden for bestyrelsen, direktør H. Hermansen, på SDC's medlemsmøde på sparekassernes kursuscenter Klarskovgård i dag (torsdag, den 24. marts). Han tilføjede, at man har valgt denne finansieringsform for at udnytte den billige rente i udlandet og for ikke at belaste sparekassernes udlånsloft.

SDC er klart den største datacentral blandt pengeinstitutterne, ikke alene i Danmark, men også i Norden. Med 103 af Danmarks 171 sparekasser som medlemmer og med 5,7 mill. konti dækker foreningen 88 pct. af den samlede sparekassesektor. Det er derfor et meget stort og kapitalkrævende projekt, der er sat i gang i Ballerup. Byggeriet blev i 1974 budgetteret til 89 mill. kr. i 1974-priser. Dette budget holder stadig og svarer i løbende priser til 120 mill. kr.

SDC har allerede i det forløbne regnskabsår optaget et udlånslån - et 5-årigt såkaldt finanslån - på det maksimalt tilladte beløb pr. kalenderår på 20 mill. kr. Dette på trods af, at SDC på det tidspunkt og endnu stadig har rigelig likviditet. Der påregnes optaget tilsvarende udlånslån i både 1977 og 1978. Det allerede optagne udlånslån blev formidlet af Fællesbanken for Danmarks Sparekasser A/S.

Opførelsen af råhuset til det nye datahus i Ballerup er først lige begyndt, og byggeriet ventes - i øvrigt fuldt ud i overensstemmelse med planlægningen - klar til indflytning i efteråret 1978.

SDC har i regnskabsåret haft et godt resultat. Det viser et overskud for 1976 på 11,1 mill. kr. Det skyldes bl.a. større forbrug af visse ydelser, lavere maskinomkostninger samt lavere materiale- og forsendelsesomkostninger som følge af en formindskelse af papirforbruget med en trediedel.

Bestyrelsesformanden fandt det i den forbindelse også værd at nævne, at personaletallet har kunnet holdes næsten uforandret. Alene i produktionsafdelingen har personalet gennem de sidste to år kunnet reduceres med 25 pct., samtidig med at de producerede mængder er steget med over 40 pct.

- 2 -

Carsten Winkler. Privat: telefon (01) 1210 39

Byggeriet starter i 1976 hvor der holdes en række byggemøder med såvel leverandører som medarbejderrepræsentanter, samarbejdsudvalg mv.

Til: Byggeudvalget
Afdelingscheferne
HG I og HG II

1976-09-07
twr/lk

DET FØRSTE BULLDOZERSKRAB PÅ BALLERUPGRUNDEN
FREDAG DEN 10. SEPTEMBER 1976 KL. 14.00

I forbindelse med invitationen til at overvære den officielle markering af "det første spadestik/bulldozerskrab" skal der omkring det praktiske arrangement oplyses følgende:

Transport til grunden: En bus er bestilt til at være uden for Meldahlsvej 1 kl. 13.30. Man mødes i bussen og den afgår fra SDC mod Ballerupgrunden kl. 13.35.

Det første bulldozerskrab: Kl. 14.00 er mødetidspunktet på grunden. Bulldozerskrabet foretages, når alle er til stede og der sluttes af med selskabeligt samvær.

Transport fra grunden: Bussen venter under arrangementet. Den kører mod Meldahlsvej, hvor den vil være senest kl. 16.30.

Individuel transport: Såfremt man ikke vil anvende bussen, bedes besked herom givet til Lizzie Knudsen senest dagen før.

Påklædning: Det kan blive koldt, vådt og blæsende. Fornuftig påklædning, afstemt efter vejrliget, tilrådes.

Afbud: Besked herom bedes givet til Lizzie Knudsen senest dagen før.

Med venlig hilsen

MA TIDLIGST OFFENTLIGGØRES TORSDAG DEN 24. MARTS KL. 12.00

SPAREKASSERNES INFORMATION

Danmarks Sparekasseforening
Købmagergade 62-64
DK-1150 København K
Telefon (01) 15 18 11
Giro 800 39 20

Til redaktionen

23. marts 1977

Sparekasserne finansierer
nyt datahus med udlandslån

Vil udnytte fordelene ved det billigere renteniveau og samtidig
undgå at belaste deres eget udlånsloft til skade for erhvervslivet

Bestyrelsen for Sparekassernes Datacentraler - SDC - vil finansiere det store nye datahus på 17.000 kvadratmeter i Ballerup ved optagelse af udlandslån. Dette oplyste formanden for bestyrelsen, direktør H. Hermansen, på SDC's medlemsmøde på sparekassernes kursuscenter Klarskovgård i dag (torsdag, den 24. marts). Han tilføjede, at man har valgt denne finansieringsform for at udnytte den billige rente i udlandet og for ikke at belaste sparekassernes udlånsloft.

SDC er klart den største datacentral blandt pengeinstitutterne, ikke alene i Danmark, men også i Norden. Med 103 af Danmarks 171 sparekasser som medlemmer og med 5,7 mill. konti dækker foreningen 88 pct. af den samlede sparekassesektor. Det er derfor et meget stort og kapitalkrævende projekt, der er sat i gang i Ballerup. Byggeriet blev i 1974 budgetteret til 89 mill. kr. i 1974-priser. Dette budget holder stadig og svarer i løbende priser til 120 mill. kr.

SDC har allerede i det forløbne regnskabsår optaget et udlandslån - et 5-årigt såkaldt finanslån - på det maksimalt tilladte beløb pr. kalenderår på 20 mill. kr. Dette på trods af, at SDC på det tidspunkt og endnu stadig har rigelig likviditet. Der påregnes optaget tilsvarende udlandslån i både 1977 og 1978. Det allerede optagne udlandslån blev formidlet af Fællesbanken for Danmarks Sparekasser A/S.

Opførelsen af råhuset til det nye datahus i Ballerup er først lige begyndt, og byggeriet ventes - i øvrigt fuldt ud i overensstemmelse med planlægningen - klar til indflytning i efteråret 1978.

SDC har i regnskabsåret haft et godt resultat. Det viser et overskud for 1976 på 11,1 mill. kr. Det skyldes bl.a. større forbrug af visse ydelser, lavere maskinomkostninger samt lavere materiale- og forsendelsesomkostninger som følge af en formindskelse af papirforbruget med en trediedel.

Bestyrelsesformanden fandt det i den forbindelse også værd at nævne, at personaletallet har kunnet holdes næsten uforandret. Alene i produktionsafdelingen har personalet gennem de sidste to år kunnet reduceres med 25 pct., samtidig med at de producerede mængder er steget med over 40 pct.

- 2 -

Carsten Winkler. Privat: telefon (01) 12 10 39

Thisted Dagblad (V)

2 8 MRS. 1977

Datahus til 120 millioner

KØBENHAVN (RB). Sparekassernes datacentraler (SDC) vil finansiere et nyt stort datahus i Ballerup ved optagelse af lån i udlandet, oplyser formanden for SDC's bestyrelse, direktør H. Hermansen. Det sker for at udnytte den billige rente i udlandet og ikke belaste sparekassernes udlånsloft.

SDC har 103 af Danmarks 171 sparekasser som medlemmer og er dermed den største datacentral blandt pengeinstitutterne herhjemme. Med 5,7 mill. konti dækker den 88 pct. af den samlede sparekassesektor. SDC havde i 1976 et overskud på 11,1 mill. kr.

Det store datahus blev i 1974 budgetteret til 88 mill. kr., hvilket i løbende priser svarer til 120 mill. kr. Jordarbejdet påbegyndtes i september, og de 17.000 bruttoetagemeter ventes at stå færdige i efteråret 1978.

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

8260 Viby J

-og der er mange andre ting
i Morgenavisen Jyllands-Posten
som vil interessere Dem ...

2 9 MRS. 1977

REGNSKABER

Udlandslån skal finansiere datahus

Sparekassernes Datacentraler - SDC - vil optage udlandslån til finansiering af et nyt datahus til 120 mill. kr. SDC har i øvrigt tredoblet overskuddet ved effektivisering af driften.

Planerne om udlandslån blev fremlagt på et medlemsmøde på Klarskovgård på Sjælland. Formanden for bestyrelsen, direktør H. Hermansen, begrundede udlånsfinansieringen med den lavere rente og muligheden for at undgå belastning af sparekassernes udlånsloft.

SDC er den største pengeinstitutt-ejede datavirksomhed i Norden. 103 af 171 danske sparekasser bruger datacentralen, og med 5,7 millioner konti dækkes 88 procent af den samlede sparekassesektor.

SDC har allerede startet optagelsen af udlandslån. I det forløbne regnskabsår optog SDC et femårigt finansielt lån på 20 mill. kr., og tilsvarende lån ventes optaget i både 1977 og 1978.

Opførelsen af det nye datahus i Ballerup er så småt begyndt. Byggeriet ventes klar til indflytning i efteråret 1978.

SDC's regnskab for 1976 viser en omsætningsstigning på over 15 mill. kr. til knap 90 mill. kr. Væksten i aktivitet er dog faldende, fordi opbygningen af det omfattende EDB-system med direkte forbindelse mellem sparekasserne og centralen er ved at være slut. I faste priser steg ydelserne kun 15 procent fra 1975 til 1976 mod f. eks. 35 procent i 1974.

Til gengæld er driften effektiviseret, så overskuddet i det netop afsluttede regnskab er tredoblet fra 3,5 mill. kr. til 11 mill. kr. Som eksempel på den vellykkede effektivisering nævner beretningen, at personalet i selve produktionsafdelingen har kunnet reduceres med 25 procent i en to-års periode, hvor de producerede mængder er steget over 40 procent.

Jokb.

POLITIKER

(01) 11 85 11

DATO: 2 9 MRS. 1977

541

minidata

SPAREDATAHUS

Sparekassernes Datacentraler - SDC i daglig tale - påbegynder til efteråret opbygningen af et 17.000 kvadratmeter stort edb-center i Ballerup. Det skal stå klar til efteråret næste år.

Byggeriet, der ventes at ville koste 120 millioner kroner, finansieres ved udenlandske lån - for ikke at belaste sparekassernes nationale udlånsloft, oplyser formanden for SDC's bestyrelse, direktør H. Hermansen.

SDC passer i øjeblikket 5,7 millioner konti for 103 af landets 171 sparekasser, hvilket er cirka 88 procent af den danske sparekassesektor - eller cirka 60 datamatiske transaktioner pr. sekund.

Fyens Stiftstidende
(uafhængig)

FYNS STØRSTE
OG MEST LÆSTE AVIS

Netto- oplag, 1. halvår 1975: 50.730

DATO: 3 0 MRS. 1977

Nyt datahus for udenlandske penge

Sparekassernes Datacentraler (SDC) vil finansiere et nyt stort datahus i Ballerup ved optagelse af lån i udlandet, oplyste formanden for SDC's bestyrelse, direktør H. Hermansen, på datacentralernes medlemsmøde på kursuscentret Klarskovgård. Det sker for at udnytte den billige rente i udlandet og ikke belaste SDC's udlånsloft. SDC har 103 af Danmarks 171 sparekasser som medlemmer.

Frederikshavns Avis
(K)

3 1 MRS. 1977

Sæbbynit i datacentralens bestyrelse

Ved den nylig holdte generalforsamling i Sparekassernes Datacentral i København, blev direktør J. Müller Jensen, Sparekassen Søby, indvalgt i bestyrelsen.

Datacentralen er målt i antal transaktioner landets største.

I sin egenskab af bestyrelsesmedlem vil J. Müller Jensen i perioden 22.-28. maj dels deltage i et møde i Nordisk Spardata, der er samarbejdsorgan for de skandinaviske sparekassers EDB-centraler, og hvis medlemsmødet er henlagt til London, dels i en kongres, arrangeret af International Savings Bank Institute, Geneve.

På luftfotografiet ses bygningerne i de sidste byggefaser med garager og varmecentral i den separate bygning i baggrunden, herefter produktionsbygningen med 3 store maskinhaller, og forrest mod Frederikssundsvej (kan skimtes i nederste højre hjørne) ses hele kontorkomplekset.

NORD

SYD

Luftfoto af SDC's domicil : Lautrupvang 2, 2750 Ballerup

Til højre i billedet, ud for den høje kran, ligger hovedindgangen med bagved liggende haveanlæg, ligesom der også etableres haveanlæg i gården indenfor kontorfløjen men bl.a. kantinen ud til haven.

Byggeriet blev færdigt til indflytning i 1978.

Et kik fra Lautrupparken op mod forsiden med kontorbygningen til venstre og hovedindgangen til højre.

Hovedindgangen

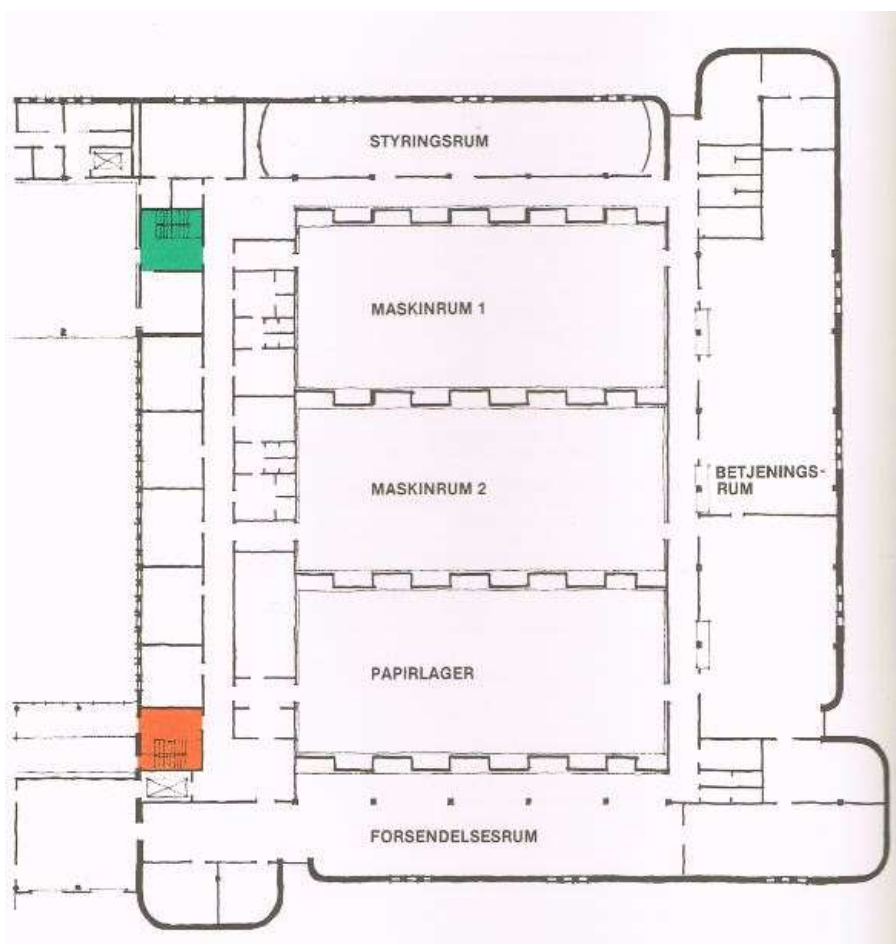
Bagsiden med kamuflerede ind- og udsugningstårne

SDC's nye domicil blev opbygget med to store kvadrater, meget tydeligt at se fra luf-ten under indflyvning til København's Lufthavn med en separat bygning mod nord med garager, varmecentral og værksteder til egne bygningsfolk. Der var samtidig bygget en underjordisk tunnel mellem forsyningsbygningen og det store kompleks, så man kunne komme tørskoet frem og tilbage. Kældrene rummede også nødstrømssys-temer med batterier og dieselgeneratorer.

Længst mod nord, den mindre bygning øverst i billedet, rummer garager, depot og værksteder til de fast ansatte håndværkere og servicemedarbejdere.

Det nordlige kvadrat af hovedbygningen er driftsbygningen med kontorer i hele yder-kredsen og 3 sikrede maskinhaller indenfor kvadratet. På billedet kan man se at 'går-den' mellem bygningerne er 'overdækket'. Under dækligger tre nye haller, der skal rumme de centrale mainframes, diske og andet edb-teknisk udstyr.

Fra starten opsæt-tes en IBM 3032 i den første hal og en Andahl 470/V5 i den midterste hal sammen med front-end-processorer og Digital anlæg m.v. Amdahl maskinen er blandt de første der installeres i Danmark.

Overvågningen kom til at ligge i den vestlige fløj, bånd-stationer, printere og mikrofilm i den nordlige og efterbe-handlingsafdelingen optog hele den øst-lige længde.

Og inde området var der så det ekstra sikrede båndarkiv, samt kontorer til on-site teknikerne fra IBM m.fl.

Sparekasserne køber nyt anlæg

Det lille, amerikanske edb-firma Amdahl, som med sine stordatamater er ved at blive IBM-gigantens hårdeste konkurrent på verdensmarkedet, forhandler i disse dage med Sparekassernes Datacentraler i København.

Det drejer sig om en V-5 stordatamat magen til den, I.S. Datacentralen af 1959 skrev kontrakt med Amdahl om i december.

Og ligesom Datacentralen, der var Amdahls første kunde her i landet, vil også sparekasserne i givet fald droppe IBM til fordel for 'lillebror'.

Det er der allerede kommet et problem ud af, eftersom Sparekassernes Datacentraler bestilte hele to IBM 3032 datamaskiner straks da de blev annonceret.

Problemet består deri, at Sparekassernes Datacentraler er utilfredse med den placering, IBM har givet virksomheden i sit 'salgslotteri'. Medens på den anden side IBM synes, der foreligger noget i retning af kontraktbrud. Hvis Sparekassernes Datacentraler bestemmer sig for Amdahl i stedet.

Konflikten, som minder meget om Datacentralens, understreges deraf, at Sparekassernes Datacentraler skal have en stor datamaskine klar, når hele virksomheden flytter til Ballerup 1. august. Denne overringsdato har IB Mikke kunnet klare.

Men det kan Amdahl.

Direktør Aage Melbye, Sparekassernes Datacentraler, bekræfter over for Politiken, at forhandlinger pågår. Han mener, sagen kan være afklaret lige inden den 31. marts, når virksomheden holder ordinært medlemsmøde.

Der er 107 sparekasser bag Sparekassernes Datacentraler. Der er 5,6 millioner kundekonti med i systemet, og datamaskinerne — en IBM 370/158 og en IBM 370/168 — klarede i fjor 174 millioner transaktioner.

Foruden IBM-udstyret består sparekassernes edb-udstyr af cirka 2.500 Datasab kasse-terminaler, fordelt på cirka et tusinde filialer.

Terminalstyresystemet er fra Collins, og en særtjeneste med APL-programmering af specialberegninger, modeller o.l. er placeret på en DEC-20 datamat fra Digital.

Datacentralens Amdahl-maskine, der blev leveret netop i går, menes at have været stærkt medvirkende til sparekassernes Amdahl-interesse.

cauchi.

Fra "Politiken", marts 1978

I forbindelse med udflytning til helt nye lokaler i Ballerup blev der også indrettet tip-top moderne overvågningsfaciliteter til både overvågning af de centrale systemer (Systemovervågningen) og til overvågning af alle on-line systemerne (Linjestyringen).

Ovenfor et kikk i Overvågningsrummet mod Linjestyringens skærme, paneler og lyttebord.

Følgende billede viser et kikk den modsatte vej mod Systemovervågningen i samme rum. På endevæggen til venstre ses et ur med tid, dato og dagnummer (IBM-systemer arbejder med dag-numre !), og midtfor ses oversigtstavlen for båndstationer.

Nederst til højre i billedet ses motorgeneratorpulten til start/top af specielle strømgeneratorer (415 Hz) bl.a. til Amdahl anlægget.

Sidst i 70'erne var der ikke mange datacentre der havde prøvet en flytning i større målestok, så man havde f.eks. ikke erfaring med at flytte hverken maskiner eller data. Det var jo af yderste vigtighed at man kunne køre videre uden problemer – være sig nedbrud eller datatab – fra de nye lokaler. Man havde eksempelvis heller ingen erfaring med at flytte diske med data på.

Så for at sikre at alt kunne fungere ved selve udflytningen etablerede man helt ny maskinpark i Ballerup bl.a. med en ny IBM 3032 centralenhed og en Amdahl 470/V5 plus diverse andre nødvendige 'bokse' og IO-udstyr. De centrale udstyr blev af sikkerhedsgrunde fordelt i 2 af de 3 haller; den tredje hal skulle i første omgang benyttes til formularlager, men var naturligvis klargjort med el-tavler, dobbeltgulve og ventilation.

Vi var en mindre gruppe operatører der blev sendt 'i forvejen' for at køre paralleldrift i Ballerup, dvs. at en lang række tapes fra aftenproduktionen i Meldahlsgade blev kopieret og sendt til Ballerup næste morgen, hvor vi så i løbet af dagen kørte de samme kørsler, hvor efter resultaterne blev sammenlignet – og altid kun med positive resultater.

Der blev naturligvis også kørt en række andre test af såvel hardware som software.

Produktionsbygningen var endnu ikke helt færdig, og bygningen var ikke helt lukket til endnu, hvilket flere markmus benyttede sig af. Det lykkedes dem ind imellem af finde godbider i den lille nød-kantine som etableret for de udsendte medarbejdere.

En række musefælder satte dog efterhånden en stopper for invasionen og udtrykket: "En sød mus er en død mus" blev født !

Adgangssikkerheden var der selvfølgelig også taget hånd om, og SDC fik en af de fiksere løsninger med en adgangskortsystem baseret på passive transpondere, dvs. at der i ID-kortene var indbygget en lille spole der kunne induceres til at returnere sin id til en modtager på væggen ved de forskellige sikrede rum.

Den største fordel var at man ikke skulle trykke på tastaturer, men blot kunne lade kortet passere 10-20 cm fra sender/modtageren på væggen – og døren gik automatisk op. Med kortet i bæltet skulle der kun et lille fikst vred med hoften til for at opnå adgang – såfremt id'en kunne godkendes.

Båndarkiver og lignende rum var dog yderligere sikret med tastatursystemer med pin-kode indtastning.

Driftsafdelingen flyttede efterhånden til Ballerup, mens udviklingsafdelinger og administrationen fulgte ½ års tid efter.

2.2 Ny bygning – nyt logo

Ny bygning – nyt design

Det Nye design bliver taget i brug i takt med at de forskellige funktioner flytter til Ballerup. I første omgang er alle eksterne formularer med i ordningen, bortset fra uddata til sparekasserne fra edb-produktionen.

Ved flytningen skulle alle eksterne formularer i forvejen have ændret adresse. Flytningen har derfor været en kærkommen anledning til at tage alle formularerne op til vurdering, og da selve flytningen har været kendt så længe har vi kunnet disponere blanketlagrene derefter.

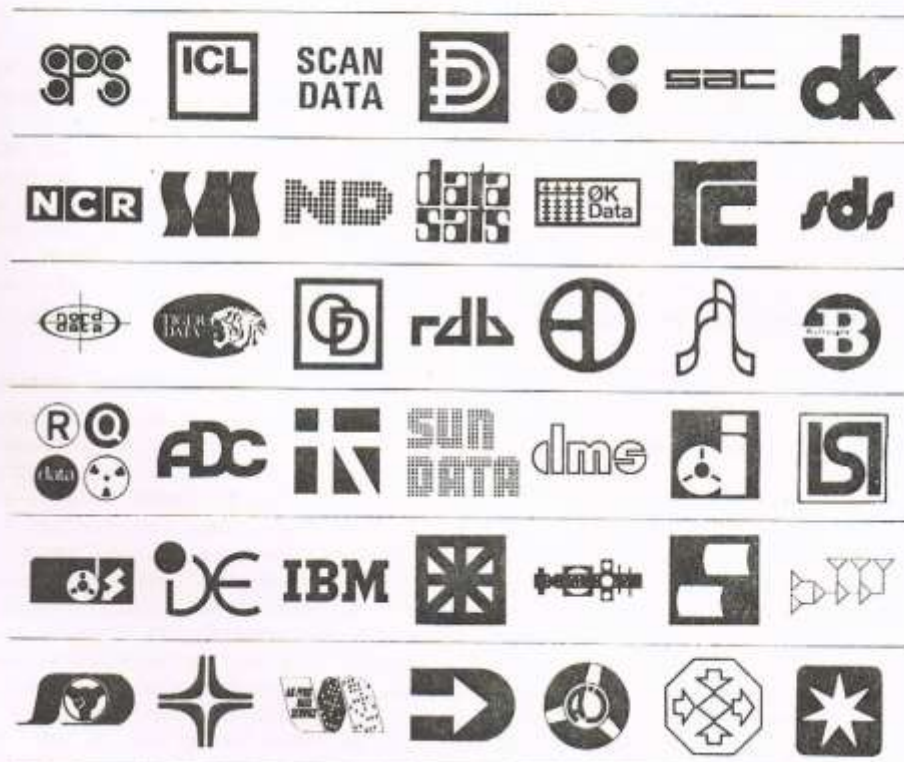
Flere læsere vil sikkert spørge hvorfor SDC nu skal have nyt design, og hvorfor det gamle bomærke ikke er godt nok mere. Det er jo både let at genkende og godt indarbejdet.

Vi er enige i at det gamle bomærke har disse kvaliteter. Men vi synes

det har to svagheder: Bogstaverne er svære at læse, og symbolikken er næsten uforståelig. Bogstaverne ville vi helst have fjernet fra selve bomærket, sådan at firmanavnet stod skrevet helt ud ved siden af. Symbolikken er så gammel som hullstrimlerne – og de forsvandt jo for flere år siden.

Det har derfor været væsentligt for os at det nye bomærke skulle have et mere tidløst præg – det skulle være hævet over edb-tekniske symboler i erkendelse af at den tekniske udvikling går så hurtigt. Løsningen kunne have været noget lettere at finde, hvis der havde eksisteret nogle éntydige grafiske symboler for begrebet datateknik og for begrebet sparekassesektor.

Vi synes selv at resultatet er smukt, og vi håber at sparekasserne deler denne opfattelse. ■

Bomærker for nogle andre datavirksomheder

**sparekassernes
datacenter**

Borupvang 1
DK-2750 Ballerup

Telefon 02-65 71 11
Telex 35373 sdc dk

Sådan ser vores nye brevpapir ud.

Vi beder sparekasserne om i alle eksterne sammenhænge at bruge "Sparekassernes Datacenter" skrevet helt ud. Men i sparekassekredse hedder vi stadig SDC.

Nyt navn

Med det nye navn bliver der overensstemmelse med den geografiske koncentration i 1975-76, hvor centralerne i Århus og Odense blev nedlagt. Betegnelsen "center" svarer også bedre end "central" til ønsket om at være samlingspunktet for rådgivning, koordinering og formidling af datateknikkens anvendelse i sparekasserne.

Det nye navn gør det stadig muligt at bruge den lette forkortelse SDC i sparekassekredse. Uden for sparekassekredse har "SDC" ofte givet anledning til forvekslinger. Derfor beder vi sparekasserne hjælpe os ved at bruge "Sparekassernes Datacenter" skrevet helt ud, fx over for pressen.

Navnændringen blev vedtaget på medlemsmødet i marts.

Også nyt bomærke

Det nye bomærke symboliserer virksomheden som et center for sparekassernes anvendelse af datateknikken. Bomærket er en kunstnerisk kombination af tre datatekniske standard signaturer: cirklen, rektanglet og den rette linie.

Cirklen er signatur for data.

Den er placeret i midten og repræsenterer data på de centrale registre der er kernen i vores virksomhed.

Rektanglet er signatur for behandling, og det er her udformet som et kvadrat med afrundede hjørner. Derved svarer det til en fremtrædende arkitektonisk detalje i den nye bygning,

som bliver rammen om virksomheden.

Den rette linie er signatur for sammenhænge. Den repræsenterer datakommunikationen mellem registre og virksomhedens omverden.

De tre signaturer er kombineret sådan at der bag cirklen fremkommer et stiliseret S. Det er udtryk for at vi er sparekassernes datacenter.

Bomærket er udformet af grafikerens Niels Hartmann.

2.3 Operatør på IBM 3032 & Amdahl S/470-V5 (1978)

IBM 3032 var mellem maskinen mellem modellerne 3031 og 3033, men hvor disse modeller kunne udbygges på forskellig vis var 3032 bare 3032 ! Alle maskiner i serien er luftkølede.

IBM's reklamebillede af en IBM 3032

F.eks. kunne 3031 udbygges med en ekstra processor (CPU) – en såkaldt AP (Attached Processor), så den fik noget mere motorkraft.

3033 kunne derimod kobles sammen med en anden 3033 i et såkaldt MP complex (Multi Processor), hvor de i fællesskab lagde storage til operativsystem og applikationer og hvor deres tilsammen 2 processorer gjorde deres bedste for at eksekvere instruktioner.

303x-serien havde, til forskel fra tidligere modeller, fået en egentlig serviceprocessor, et lille edb-system med microkode, der styrede og overvågede selve centralenheden, hvorfra operatøren kunne konfigurere, loadere operativsystem, se belastning – og meget mere. Serviceprocessoren var trukket ud i sit eget lille bord med en dataskærm og 8½" diskettedrev.

Ellers var der såmænd ikke den store forskel for operatøren at mærke, da operativsystemet var det samme som tidligere, blot i endnu en frisk version.

Sideløbende med denne havde SDC, blandt de første sammen med Datacentralen og Den danske Bank anskaffet sig en Amdahl maskine af samme kraft og styrke som IBM 303x-serien. I modsætning til IBM havde Amdahl også tænkt design, og ikke bare nogle blå kasser, men valgt farverne lys beige og rød og kabinetter med vinduer, så man kunne betragte og beundre de guldbelagte køletårne på de mange tavler.

IBM 3032 i den ene af SDC's 3 maskinhaller i Ballerup

- 3 APR. 1978

IBM vraget af sparekasserne til fordel for Amdahl-anlæg

541

EDB

Efter utilfredsstillende forhandlinger med IBM har Sparekassernes Datacentraler, SDC, kort før påske underskrevet kontrakt med det amerikanske EDB-firma Amdahl Corporation i San Francisco om leverance af et hovedanlæg.

Det oplyste formanden for SDC's bestyrelse, sparekassedirektør Kjeld Christensen, på SDC's årlige medlemsmøde i København.

— IBM indfarte i efteråret en ny procedure for ordreaccept, som vakte nogen misforståelse hos mange IBM-kunder, deriblandt SDC, sagde Kjeld Christensen. I december erfarede vi, at en anden stor datacentral havde besluttet at anskaffe et Amdahl-anlæg, og da vi ikke kunne opnå tilfredsstillende tilsagn om leveringstider fra IBM, indledtes nærmere tekniske undersøgelser af Amdahl.

Amdahl er grundlagt i 1970 af IBM's tidligere chefkonstruktør Gene Amdahl. De første fem år brugte firmaet til udvikling af store anlæg som kan konkurrere med IBM uden at kræve omprogrammering. I 1975 var det første anlæg klar, og af de hidtil omkring 100 leverede anlæg står otte i Europa.

Kjeld Christensen sagde i sin beretning, at SDC har indbudt firmaerne Datasaab, IBM, NCR, Olivetti og Philips til i sommeren 1978 at give tilbud på sparekassernes fremtidige terminaludstyr.

— Vi foretrak en samlet udskiftning af det nuværende terminaludstyr i stedet for at foretage investeringer for at forlænge levetiden af det nuværende udstyr fra Datasaab, sagde han.

erl

Også Amdahl maskinen havde sin serviceprocessor udskilt i egen operatørpult, og her med den lille finesse at operatøren kunne dreje en nøgle og sætte turbo på systemet, når der var behov for ekstra CPU-kapacitet, men selvfølgelig ikke uden at der kom en ekstra regning til SDC.

Amdahl S/470 – den smukkeste mainframe nogensinde – her med guldbelagte køletårne.

2.3.1 Tape og tapestationer i Ballerup

Tapes til døgnets produktion bæres frem fra tapearkivet – og tilbage igen – hvert eneste døgn. Som det fremgår af billederne er der hundredevis af tapes fremme i området ved tapestationerne.

Tapestationerne er af typen IBM 3420 med 6250 bpi.

Typen afløses dog snart af den nye kassettebåndsstation IBM 3480 med tapes der rummer mange gange flere data en spolebåndene og som arbejder hurtigere.

Alle tapekassetter skal nu mærkes med en stegkode, som aflæses af tapestationen, ud over den standardlabel der fortsat er 'indspillet' på selv magnetmediet.

I starten skal også kassettebåndene monteres manuelt, men snart erstattes en række af de manuelle tapestationer af store lagertårne fra STORAGETEK, tårne som rummer op mode 5.000 tapes, og som kan kobles sammen til et stort robotdrevet automatisk tapearkiv. Robottens kameraer aflæser stregkoderne og holder selv styr på hvilken tape der står i hvilken position i tårnet.

Hurtigere end operatører. Der skal dog fortsat tages tapes ud dagligt til sikkerhedsarkiv og 'friske' tapes skal i robotten.

Hvert tårn har et antal tapestationer tilknyttet som udvendige bokse. Kobles flere tårne sammen kan de samarbejde på den måde, at en tape der findes i Tårn-1 ikke nødvendigvis monteres på en tapestation i Tårn-1 hvis disse er optaget. I stedet rækkes tapen/kassetten gennem en lille luge til robotten i det næste tårn, såfremt der er en ledig tapestation i Tårn-2. Når anvendelsen af tapen er afsluttet lagres den i Tårn-2.

2.3.2 Digital DEC-20

Digitalmaskinen fulgte med til Ballerup, hvor den fik følgeskab af endnu en maskine, nu med 2 båndstationer.

Sparekasserne var efterhånden så aktive, at en enkelt DEC-20 ikke havde tilstrækkelig kapacitet. Sparekasserne blev ganske enkelt fordelt mellem systemerne.

Sparekasserne ville gerne selv kunne producere statistikker mv. ud over de standardprodukter SDC kunne levere. Til formålet blev en Digital DEC-20 maskine anskaffet og ved hjælp af programsproget APL (A Programming Language) kunne sparekasserne selv kode sine statistikker mv.

Grundlaget kom naturligvis fra de mange standardsystemer, hvor der dagligt blev overført aktuelle nøgleoplysninger til DEC-systemet.

Alt godt får en ende, og således også med driften af DEC20. Medio 1989 beslutter man at udfase det ene system (DEC-20B) året efter, nemlig per 16/6-1990 og herefter DEC-20B per 31/12-1990.

En af årsagerne er at SDS er på vej ud af SDC og i den forbindelse har SDS antydnet, at de eventuelt vil købe DEC-20 til fortsat kørsel af deres gamle systemer indtil disse er konverteret til UNI-data. Uanset købe eller ej står afviklingsplanen fast.

Når DEC-20A lukkes flyttes resterende brugere over på DEC-20B.

Medio 1990 skriver Bjørn Schwaner et notat til konsulentafdelingen om at følge op på deres respektive sparekasser, da der er store variationer i forbruget af DEC-20 systemerne.

Til: Poul Sørensen, Jens Laugesen, Niels Østergaard

CC: Laurits Lind

NOTAT

DEC20 nedlæggelse ultimo 4. kv. 1990

Som overskriften mere end antyder, er vi derhenne hvor SDC nedlægger sit sidste DEC20-anlæg. Planen er tage strømmen senest d. 31. december 1990. Hvorfor vedligeholdskontrakt med Digital skal opsiges senest d. 26. september 1990.

I den sidste tid har jeg fået en fornemmelse af, at sparekasserne opfatter nedlæggelsen "ultimo 4. kv. 1990" som værende primo 1.kvt 1991.

Hvis der ses på vedlagte udlistning over forbrug på DEC20, kan man se at indtægterne for juli 1990 er knapt 500.000 Kr., - det er faktisk en meget høj omsætning for et system der skal nedlægges om få måneder, og hvor vedligehold skal opsiges om lidt mere end en måned.

Jeg derfor bede jer om, at følge op på jeres respektive sparekasser, og gøre dem klart, at DEC20 anlægget nedlægges i indeværende år.

Der skal være gode og vægtige grunde til, at forsinke den planlagte nedlæggelse yderligere. Pt. koster det ca. 140.000 Kr. pr. måned i hard- og softwarevedligehold til Digital, hertil kommer strøm, operatører m.v.

Som det også kan ses på listen, er der et antal HREG, som tilsyneladende næsten ikke bruger systemet. Der er en god ide i, at opfordre disse sparekasser om at nedlægge deres brugere hurtigt.

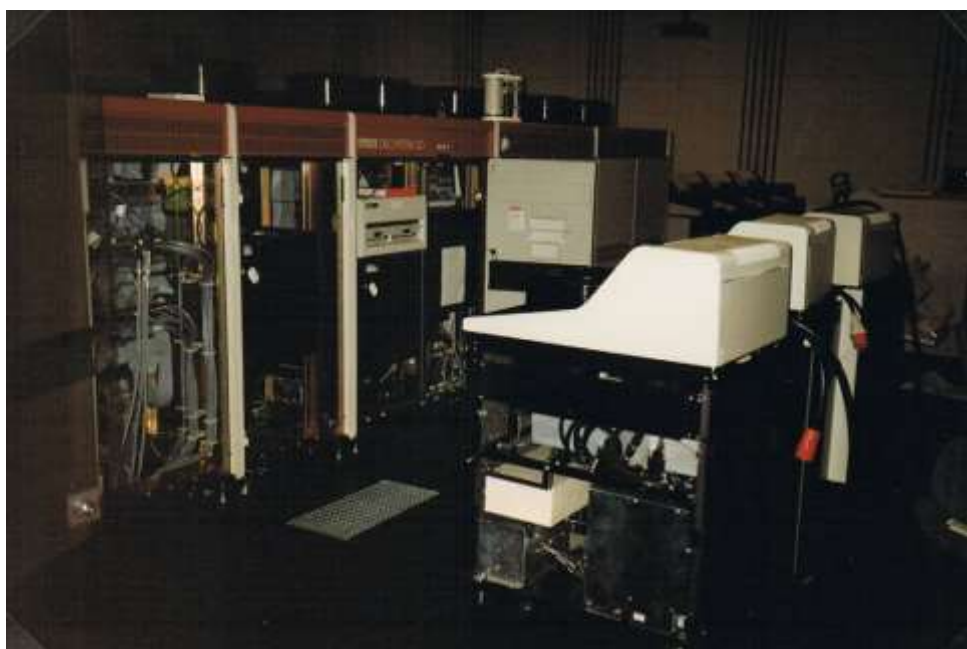
Ligeledes er der et antal HREG, som bruger uforholdsvist meget. Der er grund til at afdække årsagen til det, og få en positiv melding om, at sparekassen virkelig har planer om at flytte disse aktiviteter til andre anlæg eller om de

Den 16. Juni slukker Ebbe Engmark så for DEC-20A

Og man gør klar til at flytte diske med indholde fra DEC-20A til DEC-20B.

Og maskinen demonteres i løbet af juli måned.

Ultimo december 1990 er det uigenkaldeligt slut med DEC-20 æraen i SDC og også den sidste maskine: DEC-20B slukkes.

Gruppen her er fotograferet til SDC-NYT i forbindelse med nedlæggelsen per 31/12-1990. Fra venstre ses: Jesper Fondager Christensen, Bjørn Schwaner, Ebbe Engmark, Michael Hirsch og Michael Maigaard.

2.3.3 Collins Front-end computere

Driften af on-linesystemerne med brug af Collins computere fortsatte fra Ballerup, hvortil også de amerikanske teknikere fulgte med.

Sparekasserne havde udvidet deres on-line aktiviteter, så behovet for overvågning, teknisk indgriben og telefonsupport var vokset. Så derfor var der også kommet lidt flere medarbejdere i gruppen, f.eks. Bent Rasmussen, Karina Munk, Max Christensen og Per Strøm Olsen. På billedet i overvågningen kan man ane Bjørn Schwaner i baggrunden, og Bent Rasmussen.

2.3.4 Print og printere i Ballerup

Der printes
fortsat på IBM
3211 både i
Ballerup.

Et udsnit af
det store
formularlager
placeret i den
3. hal

2.3.5 Efterbehandling og postforsendelse i Ballerup

Postafdelingen fik en omfattende udbygning i forbindelse med udflytningen, og var næsten mere moderne end moderne. Her ser man et udsnit af fordelings- og pakkeområdet med de mange postrum med centralnumre til de enkelte sparekasser og deres filialer.

Postafdelingen er primært bemannet i aften timerne, hvor de store batchkørsler afvikles og de primære lister, som skal være ude i sparekasserne næste morgen, printes.

På et tidspunkt eksperimenterede man med et lille automatisk selvkørende "tog" der skulle bringe de tunge papirstakke og kasser rundt i afdelingen. Desværre kom teknikken aldrig til at fungere efter hensigten, så projektet blev droppet igen.

Nogle af døgnets mange postsække, der skulle hentes af Post Danmark

På trods af de store postmængder SDC kunne levere, blev Post Danmark mere og mere stiv og bureaukratisk krævende med hensyn til pakning, klargøring mv.

2.3.6 Mikrofilm i Ballerup

Også COM anlæggene flyttes til Ballerup, hvor de fortsat kører med operatørerne i 2-skift.

SDC fortsætter fremstilling af microfiche mange år frem og udskifter disse maskiner med sammenbyggede enheder, så kopieringen foretages automatisk som integreret del af printprocessen.

2.3.7 Checkproduktion i Ballerup

SDC har slået sig på produktion af checkhæfter til sparekasserne, så checkhæfterne produceres i den takt slutbrugerne indløser en af de sidste check i hæftet. Man springer bestillingerne over, produktionen udløses automatisk og hæftet sendes direkte til kontoindehaveren. Og sparekasserne slipper for at lige inde med et større lager.

SDC har så stor succes med checkproduktionen at også andre pengeinstitutter lader deres checkhæfter producere hos SDC. I automatikken ligger naturligvis muligheden for egne farver, logo, grafik, design mv.

Juni

1990:

SDC-checks til Unibank

Fra og med i dag vil alle Unibankkunder, der henvender sig i banken for at få checkhæfter, få udleveret et hæfte, der er produceret i SDC.

Kunderne i det tidligere SDS, Privatbanken og Andelsbanken bliver samtidig præsenteret for et helt nyt design. Unibank-checkhæfterne er elegant nålestribede med rødt og hvidt unibank-logo.

SDC har i maj måned produce-

ret ca. 120.000 checkhæfter til Unibanks egenbeholdning dvs. checkhæfter, der udleveres i banken. Privatbanken og Andelsbankens kunder vil først senere få hæfterne sendt - en service som SDS-kunderne har i dag.

De 120.000 checkhæfter er kun første levering. Herefter skal der leveres 50.000 hæfter om måneden iflg. aftalen med Unibank.

2.3.8 Checkhåndtering i Meldahlsgade

Da SDC i 1978 flyttede til Ballerup var mængden af checks for nedadgående, og man valgte derfor at lade check-gruppen blive i Meldahlsgade i maskinstuen på 5. sal. Der var samtidig et ønske fra Fællesbanken om af checkhåndteringen foregik i deres nærhed (de boede på samme etage).

For at drive IBM 1419 checklæsermaskinerne blev der anskaffet 2 x IBM 370/115 centralenheder med et par printere.

Checkoperatør Johannes Moen i aktion på IBM 1419

2.4 Driftsorganisationen i Ballerup

I de tidlige år i Meldahlsgade havde et operatørhold på 5-7 mand betjent alt udstyr i fællesskab, typisk efter en mere eller mindre fast rotation mellem opgaver og maskiner indenfor holdet, eller ud fra de aktuelle driftssituation, hvor holdlederen fordelte mandskabet hvor de gjorde bedst fyldest f.eks. mellem Gamma-30, IBM System-overvågning, tapehåndtering eller print.

Som omfanget af opgaver, maskiner og systemer voksede mente ledelsen at kunne spare penge ved at opdele operatørholdene i henholdsvis Systemoperatører og IO-operatører, hvor de sidstnævnte skulle betjene tapestationer og printere. Der kunne spares både på løn og uddannelse, men naturligvis gik det ud over fleksibiliteten på holdet ved forskellige former for fravær.

I Meldahlsgade fik Systemoperatørerne et glasbur i maskinstuen, hvor de enten gennem ruderne eller på internt TV kunne se hvad kollegerne foretog sig. Ved brug af samtaleanlæg, højttalere i loftet osv. kunne de kommandere rundt med IO-operatørerne, isæt om montering af tapes.

I Ballerup blev opdelingen gjort endnu skarpere, da IO-udstyret blev anbragt i en anden fløj af bygningen. Arbejdet blev mere specialiseret og IO-gruppen arbejde mere selvstændigt.

Både i Meldahlsgade og i Ballerup indgik mikrofilm gruppen ikke i andre opgaver. Personalemæssigt var de underlagt undertegnede, men driftsmæssigt af den til enhver ti vagthavende holdleder. I Ballerup var mikrofilm gruppen på 6-8 operatører der arbejdede i 2 skift (dag/aften), men alle øvrige operatører arbejdede i 4 skift.

2.4.1 Million-besparelse på uddata

SDCnyt skriver i 1990 :

"I SDC har man haft et "Projekt Saneringsplan" i gang, og de barsler i 1990 med deres første kontante forslag til besparelser i SDC: Ryd op i sparekassedata – klip 30% af de nuværende omkostninger.

SDC's direktion har givet grønt lys for at projektet fortsætter.

Da stort set alle systemer leverer uddata, og antallet af systemer vokser medfører det en kraftig øget mængde uddata. Der dukker flere og flere lister op som ikke nødvendigvis bliver læst eller anvendt. Uddata koster ca. 70 millioner kroner om året svarende til omkring 10% af sparekassernes samlede betalning til SDC:

Tilbage i 1988 fik udviklede man det første middel mod papirlister – System Uddatastyring – der gav mulighed for at samle uddata fra flere systemer på eet og samme filmkort, og året efter lugede man yderligere ud i listerne, bl.a. i forbindelse med at on-line systemets åbningstider blev udvidet.

Men der er fortsat besparelse at hente; et par mellemstore sparekasser har allerede opnået besparelse på 40%, så et forsigtigt skøn sigter efter en gennemsnitlig besparelse på 30% svarende til 15-20 millioner kroner sparet om året.

Der er 3 strenge at spille på:

- *Vælg mikrofilm frem for papir (kun 25% uddata er på dette tidspunkt på film)*
- *Reducér de uddata der ikke er brug for, f.eks. de ikke-lovpligtige udskrifter*
- *Reducér antallet af modtagere af den samme liste (og film)*

Specielt mikrofilmen giver store besparelser både hos SDC og i sparekasserne. De er billigere at producere, pakke, sende og arkivere.

SDC forventer også at opnå besparelser ved at kunne overføre nogle medarbejdere til andre opgaver.

Som en konsekvens af ønsket om besparelse på uddata kontoen har man besluttet at faggrænserne i SDC's driftsafdeling opløses i efteråret 1990. Meningen er at lægge printfunktionerne og efterbehandlingsafdelingen sammen med et fælles mandskab, der skal arbejde fleksibelt med opgaverne og lære alt fra print til pakning.

Til dato har de avancerede printere og mikrofilm alene kunne betjenes af medieoperatørerne, ligesom efterbehandlingsmaskinerne alene har kunne betjenes af produktionsassistenterne.

Opdelingen har til tider bevirket at efterbehandlingen har stået 'arbejdsløs', mens de har ventet på levering fra printgruppen, ligesom de til tider har manglet mandskab til at efterbehandle store printmængder, når de så endelig kom!

Med ændringen kan mandskabet følge opgaverne og belastningen. Tilsvarende vil en medarbejder kunne følge særligt følsomme opgaver hele processen igennem.

Ved at satse hårdt på automatisering i uddataproduktionen, og på avanceret printudstyr, er SDC blevet så konkurrencedygtig, at sparekasserne er begyndt at placere opgaver hos SDC, som tidligere blev løst hos trykkerier, kuverteringsbureauer m.fl. F.eks. vandt SDC en ordre om Direct Mail i konkurrence med et professionelt bureau. Det handlede om at Sparekassen Sydjylland skulle udsende 70.000 eksemplarer emissionsmaterialer i forbindelse med deres børsintroduktion.

En af de nye opgaver som fremover vil kræve mere mandskab er checkproduktionen."

2.4.2 Faggrænserne opløses i Driften

SDCnyt skriver i 1992 (uddrag) :

"Fra oktober 1992 falder muren mellem Maskinstuen og Efterbehandlingen, og med den faggrænserne mellem medieoperatører og produktionsassistenter (efterbehandlingsfolk).

Medarbejderne skal i praktik hos hinanden og lære at udføre alle opgaver fra print til pakning. Det vil øge effektiviteten med ca. 8%, og gøre det lettere at tiltrække flere nye opgaver.

For medarbejderne betyder det øgede kvalifikationer og mere afvekslende arbejde. SDC's uddataproduktion kører på højtryk. Lister, blanketter, mikrofilm, checks osv. står i kø for at komme ud til sparekasserne og deres kunder. Men det er ikke blot de traditionelle opgaver, der skaber travlhed. Gennem det sidste årstid er der kommet stadig flere specialopgaver til. Det er især sparekasserne, der kommer med nye ordrer. Opgaver, som de tidligere fik løst i byen hos trykkerier, ønskes f.eks. nu løst i SDC.

Netop ved løsning af specialopgaver er det en fordel af en enkelt medarbejder kan følge en opgave hele vejen igennem. Her er den indbyggede sikkerhed ikke den samme som ved almindelig masseproduktion. Jo flere hænder opgaven skal passe-re, jo større er risikoen for misforståelser og fejl."

En af specialopgaverne er print af checks, hvor vi nu kører i 2 skift for at imødekomme efterspørgslen. Bl.a. har vi netop fået en aftale med Unibank om levering af 1,5 millioner checkhæfter.

2.5 EDB-sikkerhed / IT-sikkerhed

Fra 'tidernes morgen' har sikkerhed altid været vigtigt i og for SDC, ikke mindst på vegne af de mange sparekasser og kunder som har haft deres data liggende hos SDC.

Fra starten har man lagt vægt på faste backup rutiner, hvor vigtige data er blevet sikkerhedskopieret og bragt væk fra driftsmiljøet til brandsikre bokse på andre adresser – en sikkerhed såvel mod brand og vandskader, som mod tyveri, hærværk mv.

Allerede omkring 1971/1972 indførte SDC adgangsbegrænsning til maskinstuen, både til områder med central enheder som til områder med betjente enheder. Det gav samtidig også noget mere arbejdsro, som igen giver driftssikkerhed.

Også brandsikkerheden har stået i højsædet med indbruds- og brandalarmer, hvor ikke mindst de sidstnævnte jævnligt gav lyd fra sig i Meldahlsgade. Da en brandalarm, i modsætning til en indbrudsalarm, ikke kan afstilles mødte et stort antal brandbiler op i Meldahlsgade og i Trommesalen, altså på begge sider af bygningen. Det var heldigvis altid falske alarmer, som enten blev udløst af røg fra en tændt cigaret (!) eller i forbindelse med ombygninger, hvor håndværkerne ikke altid tænkte sig helt godt om.

Driftssikkerheden blev bl.a. andet håndteret ved at SDC havde 2 centrale anlæg, hvor man i værste fald kunne starte de vigtigste systemer på ethvert af anlæggene.

Lige fra 'dag 1' skrev operatørerne fejlrapporter på ethvert problem, næsten uanset hvor småt det måtte være, en aktivitet som mange nutidige IT-afdelinger endnu ikke praktiserer (i nær samme omfang). I praksis betød det at man havde ganske godt greb om problemløsningen både internt og overfor de forskellige leverandører. Eksempelvis havde Maskinstuen månedlige statusmøder med alle bl.a. IBM og Amdahl, hvor periodens maskinfejl mv. blev gennemgået; var der for mange og var de blevet løst hurtigt og effektivt nok.

I slutningen af 1980'erne blev det moderne at have interne EDB-revisionsgrupper (senere ændret til IT-revision !), og SDC var blandt de første. Revisorernes baggrund kunne bl.a. være en 'almindelig' revisorbaggrund udefra eller en systemprogrammørbaggrund indefra. I begge tilfælde suppleret med en amerikansk uddannelse og test: CISA – Certified Information System Auditor.

I samme periode og fremefter op gennem 90'erne var der fuld fart på udvikling af revisionsprogrammer til alle mulige operativsystemer, platforme mv., ligesom sikkerheds- og revisionskonferencer blomstrede.

SDC-chef fik prisen for data-sikkerhed

Det blev Knud E. Kristiansen fra Sparekassernes Datacenter, der fik æren og kontanterne som den første modtager af Dansk Datasikkerhedspris.

Kristiansen fik prisen for udbredelse af viden om data-sikkerhed og edb-revision. Et kig på hans mange referencer viser i øvrigt en lang række fornemme tillidsposter i bran-

chen: Formand for danske og internationale komiteer, medlem af uddannelseskomiteen for examinerede edb-sikkerhedsledere og af flere program-komiteer for store, internationale edb-konferencer.

Postgiro var også kandidat til prisen. Postgiro lod nyheden slippe ud om, at firmaet var angrebet af den beryg-

tede »fredag den 13.-virus«, og var med til at hjælpe andre virksomheder, men kunne ikke modtage prisen, da en medarbejder fra firmaet sidder i programkomiteen.

Også edb-virksomheden DSI var indstillet, ligesom Danfoss' sikkerhedschef Johs. Juhler, og cand.scient. Frans Avlund, der skrev sin afsluttende opgave netop om edb-sikkerhed.

Prisen gives af fagbladet Alt om Data, og modtageren udvælges af en bred sammensat komité af branchefolk.

Her kan nævnes nogle af de tidligere interne edb-revisorer : Knud E Christiansen (udefra), Per Hollænder (intern, programmør) og Aksel Rasmussen (udefra, startede som udd.leder i Prod.afd.).

Efterhånden blev kunderne hos de store datacentre, herunder naturligvis også SDC, mere og mere afhængige af edb / IT, der var blevet en strategisk del af virksomhedernes forretning. Sikkerheden skulle yderligere højnes, f.eks. ved at dublere sine datacentre, så en eventuel brand ikke lagde hele edb-produktionen ned og tog kunderne med sig. Nogle etablerede datacentre i øst/vest gennem firmafusioner, nogle gik andre veje. Da en dublering i sagens natur var kostbar, forsøgte man at sælge sin ekstra kapacitet til andre, så man i fællesskab kunne opnå højere sikkerhed for billigere penge. Nogle etablerede direkte datacentre med det formål, f.eks. Svenske Backup Central i Stockholm.

Backup-center igen en realitet

Senest 48 timer efter en katastrofe i SDC vil sparekasserne igen kunne bruge deres edb-apparat.

Sådan vil situationen være fra begyndelsen af 1992, når SDC's backup-center står helt færdigt. Backup-centret skal sikre, at SDC hurtigt kan starte en nøddrift, hvis fx brand eller eksplosion ødelægger de centrale anlæg.

Beslutningen om at etablere backup-center blev truffet i 1988, men projektet har ligget i dvale i knap et halvt år som en følge af den usikkerhed, SDS's udmeldelse skabte. Den 24. april 90 satte SDC's bestyrelse imidlertid arbejdet i gang igen, som et resultat af beslutningen om et 'full-service SDC'.

Deles midt over

Backup-centret skal ligge i Nord, hvor lokalerne allerede er klar. Firkantet sagt etableres centret ved at overflytte halvde-

len af det nuværende udstyr i maskinstuerne Syd til nye maskinstuer i Nord. Ødelægges maskinstuerne i Syd kan der hurtigt startes nøddrift i Nord og omvendt. Sparekasserne har naturligvis første prioritet i en nødsituation, mens SDC'erne må vente 1-2 uger, før de igen kan komme i gang med fx udvikling. Det er den tid, det tager IBM at installere et nyt nød-anlæg.

Dimensioner og udstyr

Overflytningen sker i to trin: i midten af 1991 flyttes kommunikationsudstyr; i starten af 1992 diske og centrale anlæg. I dimensioneringen af centret er der taget højde for, at SDS's produktion gradvis afvikles. Det skal også undersøges om

en del af det udstyr Bikuben har med, kan bruges i centret. Når Bikubens udstyr kommer i løbet af juni placeres det nemlig i Backup-lokalerne i Nord. I første omgang skal det dog udelukkende bruges til drift af Bikubens egne systemer.

Nyt produkt?

Backup-service kan blive en ydelse, der kan tiltrække nye kunder. SDC's pendant i Norge, Fellesdata, har haft succes med at sælge backup til kunder uden for sparekassesektoren. Foreløbig vil SDC dog koncentrere sig om at opbygge det nye center. Erfaringerne fra Norge viser, at markedsføring og salg af backup-service kræver en ganske stor indsats. Det vil også kræve, at kapaciteten udbygges i forhold til det planlagte.

3. KUNDERNE OG DE STORE FUSIONER

3.1 Gang i fusionerne

1990 synes at være året hvor pengeinstitutternes datacentre tvinges til at reducere omkostningerne og arbejde mere effektivt. Hvor kunderne tidligere betalte i dyrdomme for edb-ydelser de ikke var særligt fortrolige med, er kunderne nu blevet meget mere edb-vidende og stiller krav til deres datacentre.

En af konsekvenserne er at kunderne begynder at fusionere, hvilket naturligt rammer de datacentre eller edb-afdelinger de selv har drevet. Så også disse må indrette sig på nye tider.

Historisk etablerede man datacentre indenfor egen virksomhed (de store), grupper af virksomheder eller brancher (f.eks. Sparakassernes Datacentre, Bankernes Datacenter, Kommunedata, Forsikringsselskabernes Datacenter m.fl.); edb var et statussymbol.

Indenfor bank- og sparekasseverdenen så det sådan ud:

Egne datacentre:

Handelsbanken – eget datacenter i Ejby
Den danske Bank – eget datacenter, Lersøpark Alle, København
Bikuben – eget datacenter,
GiroBank – eget datacenter i Høje Taastrup
Privatbanken – eget datacenter, Ørnevej, København NV
Jyske Bank – eget datacenter i Silkeborg
Provinsbanken – eget datacenter i Brabrand ved Århus
Andelsbanken – eget datacenter i ...

Fælles datacentre:

Sparekassernes Datacenter – fælles for Danmarks Sparekasser
Bankernes Edb Central (BEC) – fælles datacenter i Roskilde
Vestjysk EDB – fælles datacenter i Esbjerg for en række mindre banker
Bank Data – fælles datacenter i Fredericia for en række mindre banker
Bankernes Data Center – fælles datacenter i Herning for en række mindre banker

Flere af ovennævnte fusionerer med konsekvenser for de datacentre de benytter, ikke mindst for SDC, der oprindeligt kører for SDS, og derved mister 15-20% af omsætningen. Bikuben 'flytter ind' i takt med at SDS 'flytter ud', så SDC er reddet i denne omgang.

Andelsbanken + Privatbanken + SDS = Unibank (og senere Nordea) med eget datacenter i Tåstrup og i Finland.

Provinsbanken + Handelsbanken + Den danske Bank = Danske Bank med eget datacentre fælles med Mærsk (DM Data). Bikuben flytter fra SDC til DM Data i år 2000/2001.

Datacentrene kæmper nu om at lokke andre kunder ind, som ikke nødvendigvis er en del af den oprindelige eller primære målgruppe. F.eks. forsøgte LEC (Landbrugets EDB Center) i Århus at lokke sparekasserne fra SDC.

SDC-sparekasser: Nej tak til LEC

- Vi er særdeles godt tilfredse med SDC. Vi har ingen intentioner om at skifte til LEC eller noget andet datacenter, siger Inger Konradsen, edb-chef i Langå Sparekasse. Langå blev sammen med godt 70 andre små og mellemstore SDC-sparekasser inviteret til messe i Hannover i forrige uge. Bag invitationen står LEC og Nixdorf. LEC, Landbrugets EDB-Center, er en gammel konkurrent til SDC. De betjener foruden landbruget flere små spare- og andelskasser med databehandling. Nixdorf er LEC's hovedleverandør. Turen til Hannover er et led i en kampagne bl.a. overfor SDC's mindre kunder - en kampagne startet i kølvandet på

SDS' udmelding af SDC. Der sker i tiden store forandringer i pengeinstitutsektoren. Nixdorf og LEC er stadig et godt alternativ for pengeinstitutter som EDB-leverandør og bogføringscentral - hedder det i invitationen.

I følge SDC's konsulenter, som har kontakt til sparekasserne, har kampagnen været en fuser. Ligesom Langå har næsten alle øvrige SDC-sparekasser takket nej til invitationen. Kun to sparekasser tog med på turen. Nyt SDC har talt med edb-chefen i den ene af dem, og hans holdning er klar: der var intet, der kunne få ham til at skifte datacenter.

Som skrevet står: I 1990 går det løs :

Edb-fusion

1. maj fusionerer BEC (Bankernes EDB Central) i Roskilde og BDC (Bankernes Datacenter) i Herning. Fusionen sker bl.a. for at holde igen på omkostninger og dermed priser ikke mindst overfor de 29 banker, som er ejere og primære brugere af de to virksomheder.

Erling Jensen: Fusionen understreger vigtigheden af, at også SDC holder omkostningerne nede. Edb-behovene er jo stort set de samme for en sparekasse som for en bank, og det er naturligt, at vore medlemsspare-

kasser sammenligner deres edb-omkostninger med bankernes.

Hvis regningen fra SDC bliver for stor, risikerer vi at miste medlemmer. Et af SDC '95 projekterne, Økonomisk Analyse, går bl.a. ud på at sammenligne SDC med andre finans edb-centre for at sikre, at vi til enhver tid er konkurrencedygtige.

- SDC har ingen planer om at fusionere med andre datacentre. Det er mere interessant, at se på mulighederne for samarbejdsaftaler om udvalgte ydelser, slutter Erling Jensen.

Ny edb-fusion i bankverdenen

Det er med fusioner som med influenza: de smitter. I april annoncerede edb-centrene BEC og BDC deres fusion, og nu godt en måned efter følger Bankdata og Vestjydsk Edb Center efter. Med virkning fra oktober 1990 overfører VEC sin produktion og udvikling til Bankdata. Hermed får 25 banker ét og samme edb-center. Blandt disse findes Sydbank Sønderjylland A/S, der er resultatet af fusionen mellem Sydbank og Sparekassen Søn-

derjylland. Sammenlægningerne af de to centre sker for at øge den teknologiske slagkraft og opnå besparelser ved stordrift. Centrene har i dag en samlet omsætning på 200 mio. kr. og beskæftiger 240 medarbejdere.

3.2 Sparekassen SDS trækker sig ud

Den 04. december 1989 udsender SDC's direktør Jørn Petersen en personalemeddelelse, der fortæller at Andelsbanken, Privatbanken og SDS fusionerer og danner UNIBank Danmark.

I kraft af at SDS står både som medejer og kunde i SDC ligger der en række forhandlinger forude om, hvordan samarbejdet skal forløbe i fusionsperioden, viden- og personaleoverførsel mv.

INFORMATIONSPLAN

vedrørende fusionen mellem Andelsbanken, Privatbanken og SDS

Meddelelse til medarbejderne i Andelsbanken, Privatbanken og SDS	1989-12-04	kl. 08.05
Meddelelse til alle SDC'ere	1989-12-04	kl. 08.05
Ekstraordinært samarbejds- udvalgsmøde	1989-12-04	kl. 08.05
Ekstraordinært chefgruppemøde	1989-12-04	kl. 09.00
Info-møder for alle SDC'ere		
- Nord	1989-12-04	kl. 15.00
- Syd	1989-12-04	kl. 15.45
(Efterfølgende orientering) (En ugentlig fusionsavis)	løbende	

Her efter udsender man ugentlige nyhedsbreve i SDC om fusionens forløb.

sdccnytt

FUSIONS

Til alle SDC'ere

SDC's fremtid sikret

De forhandlinger og overvejelser, som blev igangsat efter meddelelsen om SDS' fusion er nu afsluttet. Resultatet omfatter:

- en samarbejdsaftale mellem SDC og SDS/Unibank
- beslutning i Bikuben om overførsel af databehandling til SDC

Aftale mellem SDC og SDS/Unibank

I direktionsmeddelelse af 1990-01-17 informerede vi om, at der var etableret et forhandlingsudvalg mellem SDC og SDS. Udvalgets arbejde har nu resulteret i en aftale, som vi finder er godt for SDC, sparekasserne og for SDS/Unibank.

Aftalen har følgende hovedindhold:

- **Databehandling**
SDS/Unibank's databehandling i SDC afvikles gradvis over en årrække. I 1990 og 1991 forventes der kun at ske en mindre reduktion i forhold til SDS' hidtidige omsætning. For 1992 og 1993 har SDS/Unibank garanteret betydelige minimumsbetalinger til SDC.
SDS/Unibank betaler for SDC's ydelser til priser, som svarer til de priser, som medlemssparekasserne betaler. Fra 1991 får SDS/Unibank dog rabat på databehandling og på systemajourføring.
SDC garanterer, at SDC kan yde den aftalte databehandling for SDS/Unibank.
- **Medarbejderansættelse i Unidata**
Til SDS-orienterede edb-opgaver ansætter Unidata 102 af SDC's medarbejdere.
- **Udtrædelsesgodtgørelse**
SDS betaler en udtrædelsesgodtgørelse, som er opgjort med udgangspunkt i tilslutningsaftalens bestemmelser og som indebærer, at der som led i tilpasningen af SDC erlægges 208 mill. kr. i forbindelse med fusionen. I udtrædelsesgodtgørelsen er der taget hensyn til ovennævnte databehandlings- og medarbejderforpligtelser for SDS/Unibank.
- **Udviklingssamarbejde**
Der igangsættes i løbet af kort tid et fælles forundersøgelserprojekt, som skal klarlægge mulighederne for, at SDC og SDS/Unidata gennemfører NEXT-projektet i fællesskab.

Aftalen giver SDC en lang periode til tilpasning af systemer og kapacitet til sparekassernes behov samt en hurtig reduktion i omkostninger vedrørende de medarbejdere, som ansættes i Unidata.

For SDS/Unibank giver aftalen mulighed for, at edb-løsninger for SDS/Unibank kan etableres uden tidspres vedrørende afvikling fra SDC.

Aftalen vil blive fremlagt til endelig godkendelse i SDC's bestyrelse 1990-03-14.

uge 09 a

sdcsdcnytt

FUSIONS

Til alle SDC'ere

Aftalen med SDS/Unidata i hus

Første fase af fusionsaktiviteterne sluttede i sidste uge, hvor SDC's bestyrelse og SDS underskrev de aftaler, der regulerer samarbejdet de næste år.

Aftalens hovedindhold blev offentliggjort allerede i uge 9, og den mellemliggende tid har bl.a. været brugt til at udarbejde en række bilag, der mere konkret beskriver aktiviteterne rammer og indhold. Materialet vil nu blive videre bearbejdet til egentlige retningslinier for de involverede i SDC og Unidata.

Rekrutteringen af SDC'ere til SDS er også godt i gang; 2. runde er startet, og der holdes informationsmøde 1990-03-21.

Det nye SDC

Aktiviteterne omkring "det nye SDC" og PLAN 95 er nu forankret i et projekt med deltagelse fra både sparekasserne, SDC og konsulentfirmaet P. Foss Michelsen/PA. Efterhånden som delaktiviteterne defineres, vil indhold og tidsplan blive offentliggjort.

En af de væsentligste aktiviteter er integrationen af Bikubens edb i SDC.

SDC (fusions)Nyt slutter

Efter en periode, hvor der har været et specielt informationsbehov p.g.a. fusionen, mener vi nu, at orienteringen kan foregå ad andre kanaler, dette er også samarbejdsudvalgets opfattelse. Vi "lukker" derfor med dette nummer både papir- og TSO-udgaven af SDC(fusions)Nyt.

Med venlig hilsen

Jørn Petersen.

Erling Jensen

Sidste
nummer

X

Naturligvis optager det også sindene i Unibank/Unidata

Gradvis afvikling af databehandling i SDC

SDS/Unibanks databehandling i SDC vil blive afviklet gradvis over en fire-årig periode, så Unibank får mulighed for at etablere egne edb-løsninger uden tidspres.

Som resultat af de forhandlinger, der er ført, er der - som nævnt i sidste nummer af Unifact - indgået en samarbejdsaftale mellem SDC og SDS/Unibank.

Aftalen indebærer bl.a., at ca. 100 SDC-medarbejdere bliver tilbudt ansættelse i Unidata. Det er medarbejdere, som på forskellige områder er beskæftiget med opgaver, der er rettet mod SDS. Medarbejderne vil så snart, det er muligt, blive placeret som en enhed og indgå som en del af Unidatas medarbejderstab.

Enheden skal fortsat arbejde med de systemer, som kører for SDS, og den vil fysisk blive placeret i eller i nærheden af SDC i Ballerup. Placeringen er endnu ikke endelig fastlagt.

Blandt de 100 er flere ledende medarbejdere, hvoraf også nogle indgår i den ledelsesorganisation for Unidata,

som vil være gældende fra 1. april, og som blev vist i sidste nummer af Unifact.

I den pressemeddelelse, som SDC udsendte i sidste uge, betegner parterne forhandlingsresultatet som positivt. — For SDS og Unibank er det positivt, at vi kan køre videre med de kendte systemer i en rimelig lang periode, og at vi med den enhed, som overføres til Unidata, bevarer værdifuld viden og ekspertise. Der sker ikke noget pludseligt, og vi kan tilrettelægge en langsom og fornuftig afvikling af databehandlingen i SDC, siger direktør Preben Kendal, SDS.

Som led i aftalen vil SDC og Unidata også undersøge mulighederne for i fællesskab at udvikle fundamentet for et fremtidigt kundeekspeditionssystem. □

**Områdeledelserne
på plads - Læs side 3**

Den skal følge omkring 100 medarbejdere fra SDC med til Unidata, så i foråret 1990 er listen klar :

27. maj kom en liste på opslagstavlerne over SDC'ere, der flytter til Unidata. Nyt SDC er dykket ned i listen og har suppleret den med et par ekstra navne, med afdelinger og med dato for overflytning.

Mangler der nogen på listen? Det er ikke en fejl. Listen nedenfor omfatter alle de SDC'ere, som har en underskrevet ansættelsesaftale - såvidt SDC er orienteret. Ansættelser, hvor de sidste formalia endnu ikke er på plads, er ikke med på listen.

Afgang pr. område (personer / pct. af områdets medarbejdere)

Systemrevision: 3 / 30 pct.

Service: 20 / 26 pct.

Fundament: 25 / 20 pct.*

Specialløsninger: 15 / 15 pct.

Udvikling Grund: 10 / 9 pct.

Administration: 8 / 8 pct.

Drift: 4 / 2 pct.

3.3 Bikuben kommer ind

Hvor SDS flytter ud flytter Bikuben ind hos SDC. I teksten refereres til den samlede aftale mellem SDC, SDS og Bikuben (ref. SDC Fusions NYT 09a):

Beslutning i Bikuben om overførsel af databehandling til SDC

Bikubens direktion har besluttet, at Bikubens databehandling under forudsætning af ovennævnte løsningsforslags godkendelse vil blive overført til SDC. Bikubens databehandling omhandler bl.a. fonds, forvaltning og udland.

Med denne beslutning har Bikuben klart markeret, at Bikuben agter at satse på SDC i fremtiden. Dette i sig selv har stor betydning for de øvrige sparekasser og SDC. Hertil kommer, at med Bikubens overførsel af databehandlingsopgaver vil der kunne opnås stordriftsfordele på områderne Fonds, Forvaltning og Udland for alle sparekasser, som har brug for databehandling på disse områder.

Bikubens beslutning om overførsel af databehandlingen til SDC forudsætter, at SDC tilbyder Bikubens edb-medarbejdere ansættelse i SDC. Forslag om dette vil blive behandlet i SDC's bestyrelse 1990-03-14.

Med aftalen med SDS/Unibank og med Bikubens beslutning mener vi, at SDC fortsat vil kunne yde sparekasserne full-service databehandling til konkurrencedygtige priser.

På medlemsmødet der afholdes 1990-03-23 vil der blive nærmere informeret om aftalen med SDS/Unibank og om Bikubens beslutning.

Personalemæssige forhold

SDC's personalepolitik gælder uændret for den enkelte medarbejders ansættelsesforhold. Den reduktion af personalet, der skal finde sted, vil primært blive søgt opnået gennem naturlig afgang i en periode.

Med venlig hilsen

Jørn Petersen

Erling Jensen

Flytteplaner for Bikubens maskineri på plads

Af Jan Bülow, Bikuben

Flytteplanerne for den fysiske overflytning af Bikubens maskineri til SDC er nu klar. Flytningen foretages i 3 etaper og varetages af IBM, som har det totale ansvar. En person fra IBM vil blive udpeget som flytteansvarlig, og vil indgå i Bikuben/SDC-projektet.

1. etape: weekenden 16.-17. juni

Al driftsafvikling (prod., demo, test og udvikling) flyttes til den Bikubens nuværende udviklingsmaskine, en IBM 3090.

Bikubens produktionsmaskine - en HDS 60 - tages ned sammen med andet udstyr (diske, printere mv.) og flyttes til SDC, hvor

det i den følgende uge sættes op, af testes og forbindes til SDC's netværk. HDS'en sættes op i maskinstue nord i SDC, som oprindeligt er beregnet til back-up center. Inden flytningen deles disken i to lige store puljer, hvor den ene flyttes sammen med HDS'eren til SDC. Ved systemflytningen i etape 2 skal der således kun flyttes data - stort set.

2. etape: weekenden 23.-24. juni

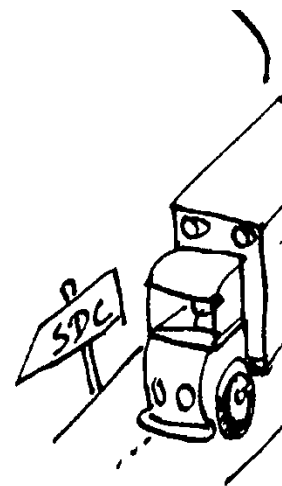
I denne weekend flyttes alle bikubens systemer og alle Bikubens data til HDS'eren i SDC. Desuden flyttes det udstyr Bikuben kun har ét eksemplar af, fx en mikrofilmmaskine. Alle sys-

temer og data læses ind og testes, så Bikuben kan starte normal produktion mandag morgen, dvs. 26. juni.

Til de Bikuben-medarbejdere som bliver boende i Tåstrup bliver der oprettet to linier til SDC. Svartiden i Tåstrup bliver således kun en smule længere - ca. 0,4 sek. i gennemsnit.

Linier til Bikubens stabsfunktioner uden for Tåstrup og andre datacentre flyttes til SDC mandag 26. juni kl. 9.00. Kl. 10.00 skulle kommunikationen fungere normalt igen.

Herefter lukkes der for strømmen til det udstyr, der er tilbage i Tåstrup.

3. etape

Når der er afviklet ét normalt produktionsdøgn i SDC, begynder flytningen af det tilbageværende maskineri. Det sættes succesivt op i SDC som en normal driftsaktivitet.

Bikuben fusionerer med Girobank